

Conxita no és la Conxita

El *Diccionari de la literatura catalana* diu que Miquel Bach ha tingut cura de l'edició d'una obra de Joan Oliver que es diu *Marines soledats: cartes a la Conxita Riera*. El llibre es diu *Marines soledats: cartes a Conxita Riera*.

Col·laborador 'post mortem'

Mercè Tatjer (*Els banys de mar a Catalunya*, Albertí Editor), doctora en geografia per la Universitat de Barcelona, on és catedràtica de didàctica de les ciències socials, diu que al primer número de la *Revista de S'Agaró*, aparegut el 1935, "hi col·laborarien poetes i escriptors catalans de la dimensió de Salvat Papasseit". Atès que el poeta es mor l'any 1924, els poemes que li publica la revista els devia enviar des de l'altre món.

El dit a la nafra del lector

El Simonini d'*El cementiri de Praga*, la novel·la d'Umberto Eco, falsifica un document que atribuirà als jueus, amb la idea de demostrar que volen dominar el món, i comenta que els negociants i petits estalviadors sentiran que els posen el dit a la nafra ("punti sul vivo") en descobrir les referències als plans econòmics del judaisme internacional. En la versió Random House Mondadori-Carme Arenas, aquest "punti sul vivo" es converteix en "punts culminants", de manera que la frase esdevé un galimaties: "els empresaris i petits estalviadors (...) haurien estat en aquell moment punts culminants sobre les referències als plans econòmics del judaisme internacional".

Exuberància excessiva

El DIEC2 manté la redundat definició fabriana del mot *exuberància*: "qualitat d'exuberant, excés de plenitud". Redundant, perquè si mirem la definició d'*exuberant* veurem que inclou la idea de l'excés de plenitud. El GD62 i Enciclopèdia ja han eliminat la redundància: "Exuberància: qualitat d'exuberant".

Rescatat en la seva integritat el llibre de records que Nicolau d'Olwer va dedicar a mestres i amics

Una de les poques novetats que l'editorial Selecta va presentar el Dia del Llibre de 1973 va ser la reedició del volum *Caliu. Records de mestres i amics*, d'un escriptor, historiador i polític que havia mort a l'exili de Mèxic, dotze anys abans, Lluís Nicolau d'Olwer. Com que encara no es veia la sortida al túnel franquista, l'editor va preferir que sortís mutilat abans d'esperar, vés a saber quants anys més, la caiguda del règim, que llavors, pel que feia a la censura, era ben amatent, sobretot si el llibre era català i, a més, d'un catalanista, republicà i exiliat.

Havia aparegut el 1958, editat per l'Institut Català de Cultura de Mèxic. En reeditar-se a Barcelona, va perdre, per culpa de la censura, els capítols dedicats a Francesc Layret, Francesc Macià, Carles Rahola i Lluís Companys, així com l'evocació d'Emili Darder, el batlle republicà de Palma assassinat pels franquistes el febrer de 1937, com ho serien Rahola i Companys, després de la guerra. En compensació, l'edició s'enriqueix amb un pròleg de Jordi Rubió i Balaguer. Un dels capítols més extensos del llibre és el dedicat a Antoni Rubió i Lluch, pare del prologuista i mestre de Nicolau d'Olwer.

Ara, "Labutxaca" d'Edicions 62 recupera la integritat de l'històric llibre, en fac-símil, amb la incorporació del pròleg de Jordi Rubió i una presentació, a càrrec de Carles Miralles. Dins de la integritat del llibre trobem l'índex de noms, una mostra representativa de la classe política i cultural catalana de final del XIX i la primera meitat del XX.

Els protagonistes, a més dels censurats i de Rubió i Lluch, són Jacint Verdaguer, Manuel Raventós, mossèn Frederic Clascar, Joan Crexells, Ferran de Sagarra i de Siscar, Alexandre Plana, Pompeu Fabra, Joan Alcover, el pintor Rafael Sala i l'historiador alacantí d'anomenada mundial Rafael Altamira, nascut el 1866 i mort, també a l'exili mexicà, el 1951. Nicolau d'Olwer ens hi fa saber que, tot i haver escrit la seva obra científica en castellà, va publicar a la col·lecció "Nos-

tra Novel·la" de València dues narracions en la seva llengua materna, *La Terreta* i *Marina*. I que, molt interessat per les coses de Catalunya i fer-les conèixer, el 1897 donava una traducció castellana de *L'escanyapobres* de Narcís Oller.

En evocar la relació personal que va mantenir amb mestres i amics, Nicolau d'Olwer acaba construint una autobiografia, per una banda, i, per l'altra, un retrat, sempre de primera mà, de la Barcelona intel·lectual i cultural de les quatre primeres dècades del segle XX. No arriben a ser unes memòries, com diu Carles Miralles, però sí un recull dels records d'un intel·lectual que va viure la seva vida articulada amb la de la comunitat a la qual pertanyia. Construït amb escrits de més d'una època d'extensions variades, l'autor, diu Miralles, exhibeix una escriptura fluida, ara atenta als matisos i reflexiva, adés més cisellada, narrativa i evocadora; sempre educadament controlada però amb aspiració d'espontaneïtat: la llengua de la conversa entre gent de cultura, la d'un professor i polític.

Lluís Nicolau d'Olwer, nascut a Barcelona el 1888, va morir, exiliat, a Mèxic, el 1961.

Lluís Bonada